

6. Pan-Evropska Green Belt Konferencija 2012

Evropski zeleni pojas Granice razdvajaju. Priroda ujedinjuje!

Duž bivše gvozdene zavjese, koja je razdvajala evropski kontinent na istok i zapad skoro 40 godina, razvila se izuzetna ekološka mreža i živi pejzažni spomenici. Uprkos nehumanosti, granična zona je garantovala predah prirodi duž više od 12.500 km od Barencovog mora do rusko-norveške granice, duž obale Baltika, Centralne Evrope, Balkana do Crnog mora. Nekada podjeljena Evropa je podržala očuvanje i razvoj vrijednih habitata. Granično područje je služilo kao sklonište za mnoge ugrožene vrste. Već 1970-tih godina konzervacionisti nekoliko područja Evrope su skrenuli pažnju na procvat prirode i neuznemiravanje divljine ovog područja.

Uspostavljanje inicijative Evropski zeleni pojas (European Green Belt) 2003. godine je predstavljao povezivanje različitih postojećih regionalnih inicijativa u jednu evropsku inicijativu. Danas Zeleni pojas povezuje 24 zemlje, i predstavlja oslonac pan-evropske ekološke mreže što vodi do značajnog doprinosa evropskoj "zelenoj infrastrukturi". Pojas predstavlja simbol prekogranične saradnje i zajedničkog evropskog i kulturnog nasleđa. Izuzetna važnost ekološkog koridora je očigledna: 40 nacionalnih parkova se nalaze direktno duž evropskog zelenog pojasa. Više od 3,200 zaštićenih područja prirode se može naći u zoni od 50 km duž svake strane zelenog pojasa. On prolazi kroz skoro sve evropske biogeografske regione.

Informacije o Green Belt-u možete saznati putem:

Regionalni koordinatori

Fenoskandinavski Green Belt
Baltic Fund for Nature
bfn@bfn.org.ru • www.bfn.org.ru

Norveška

Bjørn Arne Næss, Miljødirektoratet
bjorn.arne.nass@miljodir.no

Finska

Tapio Lindholm, Syke
Tapio.lindholm@ymparisto.fi

Aimo Saano, Metsähallitus
aimo.saano@metsa.fi

Baltički Green Belt

BUND Mecklenburg-Western Pomerania
coordinator@balticgreenbelt.de
www.balticgreenbelt.de

Centralnoevropski Green Belt

BUND Project Office Green Belt
greenbelt@bund-naturschutz.de
www.gruenesband.info

Balkan Green Belt

EuroNatur
greenbelt@euronatur.org • www.euronatur.org

Podržano od Njemačke federalne agencije za očuvanje prirode /Njemačko federalno Ministarstvo za životnu sredinu, očuvanje prirode i nuklearnu bezbjednost
www.bfn.de

1.izdanje, 2013 • Štampano na 100%-recikliranom papiru

HGS5 gmbh, Fürth/Germany • www.hgs5.net

Z. Brajanoski, J. Flachs, F. Henkel, E. Körner, J. Peltomäki, Macedonian Ecological Society, Museum Mödlareuth/A. Schaffner, H. Schlumprecht, J. Schmiedel, W. Sollberger, Ch. Übl, W. Willner.

Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland

Dizajn
Fotografije

Pečat

europoan
greenbelt

Evropski zeleni pojas

Granice razdvajaju. Priroda ujedinjuje!

www.europeangreenbelt.org

www.europeangreenbelt.org

Mrki medvjed, Finska-Rusija

Obala Baltičkog mora

Lilium albanicum, Makedonija-Albanija

Evropski zeleni pojas se sastoji od četiri organizaciona regiona: fenoskandinavskog, baltičkog, centralno-evropskog i balkanskog. Upravljanje pojasom sprovodi grupa za koordinaciju koja se sastoji od članova svih regiona. Svaka sekcija je koordinirana od strane regionalnog koordinatora, dok je u svakoj zemlji nacionalni koordinator (National Focal Point) zadužen za koordinaciju.

Fenoskandinavski zeleni pojas – milion-hektarski lanac rezervata prirode

Fenoskandinavski zeleni pojas predstavlja traku koja se proteže 1,350 kilometara duž granica Norveške, Rusije i Finske, od Barendovog do Baltičkog mora. Predstavlja "divlji" pojas. Sjevernim dijelom dominiraju lišajevi, mahovine i patuljasti žbunovi. Centralni i južni dijelovi su sačinjeni od prostranih četinarskih šuma-tajgi. Šume su služile kao refugijum za velike sisare kao što su medvjed i los. Neprebrojne močvare, blato i jezera su sastavni dijelovi ovih pejzaža. Oni obezbjeđuju habitate za gniježđenje finskoj nacionalnoj ptici-žutokljunom labudu. Memorandum o saradnji u sklopu razvoja fenoskandinavskog zelenog pojasa je potpisan u februaru 2010. godine od strane ministara za životnu sredinu ove tri zemlje. Na taj način je olakšana ekološka, ekonomska i socijalno održiva prekogranična saradnja.

Baltički zeleni pojas-morski pojas

Baltički zeleni pojas se prostire duž obale Baltičkog mora. Raznovrsna morska podvodna staništa sa bogatim varijetetom obalske zone sa velikim poljima dina, dugim plažama, impresivnim stijenama i

Ris

Riječna vidra

skrovitim lagunama predstavljaju jedinstveni dio ovog dijela evropskog zelenog pojasa. Velike vojne zone su korišćene kao rezervati za milione ptica selica i mnoge morske životinje-sive i artičke foke. Ali od ranih 90-tih obalne zone su pod velikim pritiskom zbog razvoja i eksploatacije. Očuvanje vrijednih prirodnih i historijskih dobara ovih atraktivnih i veoma traženih predjela predstavlja veliki izazov za zeleni pojas.

Centralno-evropski zeleni pojas – različitost predjela

Centralno-evropski zeleni pojas se sastoji od varijeteta kultiviranih predjela, djelimično intenzivno korišćenih u poljoprivredi. Pojas prelazi preko češkog masiva sa prekograničnim šumskim nacionalnih parkovima kao što su bavorske šume/Šumava, prateći tokove obližnjih prirodnih rijeka kao što su plavne rijeke Mura i Drava. Pojas prolazi preko dugog planinskog grebena Karavanke i preko Julijanskih Alpa, završavajući u Jadranskom moru. Preko podrške obližnjih država na regionalnom i nacionalnom nivou i pomoću finansiranja od strane Evropske Unije, stajholderi duž zelenog pojasa su implementirali dva multinacionalna projekta. Glavni ciljevi projekta su: zaštita zelenog pojasa kao ekološkog koridora i pejzažnog spomenika, razvoj prekogranične saradnje i njegovanje održivog regionalnog razvoja.

Centralno-evropski zeleni pojas "Malsch/Malše", Austrija-Rep. Češka

Garalinka

Balkanski zeleni pojas – planinski pojas

Najjužniji dio evropskog zelenog pojasa predstavlja hot spot biodiverziteta i endemizma. Predominantno lociran u planinskom regionu Balkanskog poluostrva, pojas formira ekstremno heterogeni mozaik prirodnih predjela uključujući drevne alpske ekosisteme, šume i stepске habitate kao i jezera i obalne zone. Osim ovog, razvijeni su izvanredni kulturni predjeli sa mnoštvom ugroženih biljnih i životinjskih vrsta. Iznad planine Sakar duž granice između Bugarske i Turske orao krstaš kruži vazduhom. Zabačena pogranična područja i ogromne šume predstavljaju dom stidljivih životinja kao što je balkanski ris.

Crna Gora- zemlja divlje ljepote

Crna Gora se priključila Green Belt inicijativi 2003. godine. "Zeleni pojas" se prostire u dužini od 172 kilometra pograničnog pojasa prema Albaniji koji sačinjava niz zaštićenih prirodnih dobara, stoga i varijeteta ekosistema i bogatstva biodiverziteta. Dato područje je predstavljalo dio gvozdene zavjese tokom hladnog rata a stoga je i dobro očuvano. "Zelenom pojasu" u Crnoj Gori pripadaju sledeća područja: delta rijeke Bojane, Skadarsko jezero, kanjon rijeke Cijevne i Nacionalni Park Prokletije. Pored nacionalne zaštite, neki od ovih predjela su pod zaštitom Ramsarske Konvencije, neka su proglašena Emerald staništima Bernske konvencije, kao i područjima od međunarodnog značaja za boravak ptica (IBA) i staništima od značaja za opstanak biljaka (IPA).